

JAARVERSLAG

Den Haag

2021

COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG

CTA

Den Haag, april 2022

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Den Haag
Postbus 264
2501 CG Den Haag
Website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Samenvatting en aanbevelingen	3
3. Samenstelling, taken en werkwijze van de commissie	6
4. Bevindingen	10
I Insluiting/ Binnenkomst arrestant	10
II Verblijf/Huisvesting	10
III Verblijf/ Verzorging en bejegening	11
IV Veiligheid, Calamiteiten en BHV	12
V Bijzondere aandachtspunten	13
VI Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie	13
VII Eventuele toevoegingen	13
VIII Specifieke aandacht voor jeugdigen, verslaafden, psychische aandoeningen	14
IX Bevindingen van arrestanten	14
Bijlage: overzicht locaties eenheid	15

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg van de politie-eenheid Den Haag (hierna: commissie). De commissie brengt jaarlijks (uiterlijk 1 maart), door middel van een jaarverslag, rapport uit aan de Korpschef over haar werkzaamheden en bevindingen over het voorgaande jaar. De Korpschef zendt het jaarverslag, alsmede het verslag over de wijze waarop hij gevolg heeft gegeven aan dit jaarverslag, uiterlijk 1 mei aan de Minister van Justitie en Veiligheid. De commissie brengt dit jaarverslag ook ter kennis aan de politiechef en burgemeesters binnen de politie-eenheid. Dit jaarverslag is openbaar.

Net als 2020 stond ook 2021 in het teken van de coronapandemie. In verband hiermee werd tijdens de periode dat de coronamaatregelen weer werden aangescherpt, conform advies van het Landelijk Centrum CTA, bij de inspecties deze zoveel mogelijk in acht genomen. De commissie werd, ondanks de soms ingewikkelde werkomstandigheden van de politie, goed ontvangen.

In dit jaarverslag wordt ingegaan op een aantal aspecten van de commissie en haar onderzoek. Hoofdstuk twee betreft een samenvatting van dit jaarverslag met daarbij door de commissie gedane aanbevelingen. Het derde hoofdstuk gaat over de wettelijke basis van de commissie, alsmede haar samenstelling, taak en werkwijze. In hoofdstuk vier komen de bevindingen van de commissie aan bod. Tot slot treft u in de bijlage een overzicht van de locaties van de politie-eenheid Den Haag aan.

2. Samenvatting en aanbevelingen

Inleiding

In 2021 heeft de Commissie 124 (2020:96) inspectiebezoeken uitgevoerd, verspreid over 29 locaties. In totaal zijn hierbij 304 ingeslotenen aangetroffen, met 75 daarvan is een gesprek gevoerd. Het Paleis van Justitie is het afgelopen jaar twee keer bezocht. Van de extra uitgevoerde inspecties tijdens demonstraties, waarbij een ARAF was opgezet, zijn verslagen (3x) gemaakt.

In 2021 is de commissie geïnformeerd over een 2-tal pogingen tot suïcide (2020:3). In hoofdstuk 4 onder paragraaf IX wordt nader ingegaan op klachten over arrestantenzorg. Met in achtneming van de corona beperkende maatregelen heeft de commissie in 2021 de frequentie van haar inspecties weer deels kunnen normaliseren.

De commissie werd bij haar inspectiebezoeken in 2021 wederom professioneel en correct bejegend. Ook onder de druk van de coronamaatregelen bleven de medewerkers hun werk professioneel benaderen.

Coronamaatregelen

Sinds begin maart 2020 stond het toezicht in het teken van de coronamaatregelen. Per 16 maart 2020 werden op advies van het Landelijk Centrum CTA (LC CTA) de inspecties in eerste instantie opgeschort en vanaf 1 juni 2020 (conform de leidraad zoals opgesteld door het LC CTA) weer hervat. Het jaar 2021 startte met een lockdown die duurde tot mei 2021 met vanaf 18 januari 2021 een avondklok. Na een periode van versoepeling van de coronamaatregelen, werden deze eind van het jaar wederom aangescherpt en ging vanaf 18 december Nederland wederom in lockdown. De commissie anticipeerde op het al dan niet versoepelen dan wel aanscherpen van de maatregelen door de inspecties voor korte tijd op te schorten (tot begin maart 2021) en daarna anders dan gebruikelijk inspecties uit te laten voeren door één commissielid, al bleef de inspectie uitvoeren met twee personen de voorkeur genieten. Het was aan de leden zelf om hier een afweging in te maken. De commissie constateerde dat ook in 2021 over het algemeen de maatregelen werden nageleefd, medewerkers frequent werden geïnformeerd over de richtlijnen maar dat het lastig bleek om de (algemeen geldende) afstand van anderhalve meter op de werkvloer na te komen. Tevens zorgde de coronamaatregelen ervoor dat gekozen werd om arrestanten niet zelf, maar met daarvoor bestemd vervoer naar de locaties over te brengen. Ook heeft de commissie kunnen constateren dat het insluiten van arrestanten bewust laag werd gehouden en dat er alternatieve oplossingen zijn bedacht voor het transport van arrestanten. In het Paleis van Justitie vonden in 2021 grotendeels geen fysieke voorgeleidingen of raadkamerzittingen plaats. Dat werd digitaal gedaan. Wel vonden er supersnelrecht zittingen, zittingen bij de politierechter en de meervoudige kamer zittingen plaats.

Inspectieresultaten

De commissie stelt vast dat de arrestantenzorg over 2021 in grote lijnen op niveau is gebleven, maar constateert tegelijkertijd dat op belangrijke thema's waaronder Bedrijfshulpverlening (BHV) nog steeds niet of onvoldoende wordt nageleefd. Hieronder valt: het niet houden van ontruimingsoefeningen, het ontbreken van de medische checklist, incomplete en gedateerde verbanddozen en informatie over ingeslotenen. Dit waren ook aanbevelingen uit 2019 en 2020! In bijna alle districten (met uitzondering van district B en D) en het cellencomplex Gouda, blijven er vragen over de procedure van het doorspoelen van de (oog-)douches. Zo ontbreekt de doorspoellijst (indien dit niet automatisch gebeurt), die conform de regelgeving wel dient te worden afgetekend. In een aantal bureaus vindt het doorspoelen inmiddels automatisch plaats daar hoeft geen lijst te worden afgetekend. Bijzonder kritisch is de commissie op het (nog steeds)

achterblijven van ontruimingsoefeningen. Hoewel corona deels debet is aan het niet fysiek kunnen organiseren van een ontruimingsoefening, zijn er ook een aantal bureaus die al jaren geen ontruimingsoefening hebben gehouden. Sinds 2021 is aan het team arrestantentaken een liaison gekoppeld. De liaison heeft in de loop van 2021 het gebruik van tabletop onder de aandacht van de districten gebracht. Begin 2021 heeft een vijftal bureaus dan ook een brief ontvangen van de commissie met het dringende verzoek op korte termijn een ontruimingsoefening te organiseren. Bijna alle bureaus hebben dit verzoek opgepakt en uitgevoerd. Het bureau dat nog achterliep heeft uiteindelijk onder de supervisie van de liaison begin 2022 een tabletop ontruimingsoefening gehouden. Uit de jaarverslagen 2020 van de andere politie-eenheden bleek dat BHV ook bij andere politie-eenheden een onvoldoende wordt gescoord op het punt van BHV. Voor het Landelijk Centrum CTA (LC CTA) is dit reden geweest om in de aanbiedingsbrief aan de Korpschef expliciet aandacht voor dit onderwerp te vragen en de zorg te uiten over het uitblijven van de BHV-geoefendheid. De commissie heeft aandacht gevraagd om gedurende de beperkende coronamaatregelen op zijn minst een ontruimingsoefening te houden via tabletop. De commissie heeft in 2021 geconstateerd dat dit in een aantal basisteams al geresulteerd heeft tot tabletop-oefeningen met een uitgebreid verslag over de bevindingen en aandachtspunten. Feit blijft wel dat een fysieke ontruimingsoefening jaarlijks gehouden dient te worden. Te meer nu de coronamaatregelen niet meer gelden.

In april 2021 vond het eindejaarsgesprek met de portefeuillehouder en de teamchef Arrestantentaken plaats. Het tijdens dit gesprek geopperde idee eventuele voortzetting van inspecties door de afdeling Arrestantentaken (peer-review), is uitgedragen, maar nog niet geëffectueerd. De commissie acht het van belang dat bewustwording bij wat er goed en niet goed gaat bij de verzorging van arrestanten uiteindelijk primair de verantwoordelijkheid is van de arrestantenzorg zelf. Arrestantenzorg moet intrinsiek goede kwaliteit willen leveren. Een dergelijke opzet doet niet af aan de verantwoordelijkheden van de commissie en dit "interne" toezicht kan los bestaan van de werkzaamheden van de commissie.

Het jaar 2021 kenmerkte zich voor de eenheid Den Haag door een veelvoud aan gehouden al dan niet vergunde demonstraties. Zijn er arrestanten dan doorlopen zij hun aanhouding de zogenaamd ARAF afhandeling. Een aantal maal werd de commissie bij met name een groot aantal arrestanten geïnformeerd zodat eventueel een extra inspectie uitgevoerd zou kunnen worden.

Op 9 april 2021 was de commissie aanwezig bij de niet aangekondigde demonstratie van Extinction Rebellion op het Binnenhof in Den Haag. Het aantal arrestanten liep op tot 164. De arrestanten werden vervoerd met politiebussen en HTM-bussen. De aangehouden arrestanten die niet over een mondkapje beschikte, kregen er een uitgereikt. De bussen waren conform het anderhalve meter maatregel beleid bemenst. Alleen werd bij een (1) bus geconstateerde dat deze maatregel niet in acht was genomen. Op het politiebureau (Den Haag Cellencomplex) verliep alles conform de coronamaatregelen/discipline, door gescheiden wachtruimtes, duidelijk aangegeven looplijnen, goede ventilatie en een snelle afhandeling.

In de week van 10 mei 2021 waren er een aantal spontane demonstraties. De commissie merkt op dat zij niet altijd tijdig wordt geïnformeerd over al dan niet vergunde demonstraties en vraagt hier aandacht voor.

Op 14 november 2021 vond het vooraf aangekondigde woonprotest plaats. De afhandeling van arrestanten werd bijgewoond door de voorzitter en een commissielid. Er was geen ARAF afhandeling ingericht. Er was maar een enkele arrestant, waarvan met één gesproken is. Nadat de woondemonstratie was beëindigd is ook de inspectie beëindigd.

In maart 2020 vond door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een inspectie van het cellencomplex aan de burgemeester Patijnlaan in Den Haag plaats. De in het rapport van de IGJ genoemde verbeterpunten zijn door de eenheid Den Haag in 2021 opgepakt.

Aanbevelingen

Afrondend komt de commissie voor het komende jaar tot de volgende aanbevelingen:

1. Bedrijfshulpverlening: draag zorg voor een consequente naleving van de verplichtingen omtrent de Bedrijfshulpverlening. Plan in 2022 ontruimingsoefeningen op locaties in op de (in hoofdstuk IV BHV-plan) met name genoemde locaties met een achterstand! Indien een fysieke ontruiming niet mogelijk is, dan kan gebruik gemaakt van de zogenaamde tabletop-oefening;
2. Informatie over ingeslotene: draag zorg voor de zorgvuldige registratie van alle handelingen jegens verdachten in het politiebedrijfsprocessensysteem (BVH);
3. Voeding: draag zorg voor zorgvuldige verstrekking, opslag en aanbod van voeding en de vereiste duidelijkheid over wie verantwoordelijk is, blijkt in de praktijk niet altijd geregeld;
4. Medische verzorging: zorg dat de medische checklist overal bij de balie hangt waar verdachten worden gefouilleerd en doorloop bij iedere verdachte de in de medische checklist genoemde stappen. Zorg voor complete en actuele verbanddozen. Zorg dat de pads van de AED's niet uitgedroogd raken. Voorstel is om de AED's die tegen de uiterste (houdbaarheids)datum lopen om te ruilen met een uit de surveillancewagens.

3. Samenstelling, taken en werkwijze

Samenstelling van de commissie

De commissie bestond in het verslagjaar 2021 uit de volgende leden:

- de heer mr. J.P. Matze (voorzitter), manager Bedrijfsjuridische Zaken, Privacy Office en Cluster Nationaliteitsvraagstukken bij de Immigratie- en Naturalisatie Dienst;
- mevrouw mr. E.E. Schotte, rechter bij de rechtbank Den Haag;
- mevrouw mr. A. Gasmi, integriteitscoördinator Kern ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- de heer drs. E.G. van Ankum, vml. militair-arts en vml. senior inspecteur IGZ;
- mevrouw mr. E.C.M. Nulkes, procesregisseur Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden;
- de heer B. Russchen, manager Ambulancezorg Haaglanden/Algemeen commandant gezondheidszorg GHOR (per 1 juli 2021)
- mevrouw A.C. Bruinsma-van der Meer, Unithoofd bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (per 1 juli 2021)
- de heer drs. M.H. van der Hoeven, senior adviseur bij de Nationale ombudsman (per 1 juli 2021)

Ambtelijke ondersteuning vanuit de eenheid Den Haag, Staf, afdeling

Bestuursondersteuning: mevrouw H.G.M. Burghout.

Taken van de commissie

De commissie ziet toe op de huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingeslotenen door de Eenheid Den Haag. Op verzoek van het bestuur van de rechtbank te Den Haag verricht de commissie ook inspecties in het cellencomplex van het Paleis van Justitie.

In dit jaarverslag brengt de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg Eenheid Den Haag verslag uit van haar werkzaamheden in 2021. Op grond van artikel 24 van Besluit Beheer Politie 2015 brengt de commissie jaarlijks uiterlijk 1 maart verslag uit aan de Korpschef van politie van haar werkzaamheden en bevindingen. Het verslag wordt ook ter kennis gebracht van de politiechef en de burgemeesters in haar eenheid.

Werkwijze van de commissie Den Haag

De leden van de commissie bezoeken onaangekondigd in wisselende koppels de cellencomplexen en basisteams op verschillende dagen en tijdstippen. Bij deze inspecties wordt gesproken met de Operationeel Commandant (OPCO) c.q. het personeel dat is belast met arrestantentoezicht. Onder begeleiding van een politieambtenaar bezoeken de commissieleden de ruimten waar arrestanten kunnen verblijven en spreken zij met arrestanten (voor zover aanwezig of niet in verhoor en die de commissie te woord willen staan). Onduidelijkheden en tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, worden doorgaans direct met de rondleider besproken.

Van elk inspectiebezoek wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegezonden aan de betreffende teamchef en de teamleiding van de afdeling Arrestantentaken. In de reguliere vergadering van de commissie worden de inspectieresultaten besproken en naar aanleiding daarvan worden aandachtspunten voor de komende inspectieronde vastgesteld. De commissie gaat ervan uit dat naar aanleiding van de door de commissie opgestelde rapportages teamchefs extra alert zijn op een gesignaleerde situatie of gang van zaken. Wanneer problemen zich blijven voordoen, treedt de teamchef Arrestantentaken in overleg met de betrokken teamchef van het betreffende basisteam en zo nodig met het sectorhoofd.

Naast periodieke gesprekken tussen de secretaris en de teamchef Arrestantentaken neemt de teamchef Arrestantentaken ook deel aan de bijeenkomsten van de commissie, zodat over beleidsmatige onderwerpen van gedachte kan worden gewisseld.

Bijeenkomsten

In 2021 is de commissie vijf keer fysiek dan wel digitaal bijeenkomen om algemene zaken en de bevindingen van de inspecties te bespreken.

- Op 20 januari 2021 vond het digitaal overleg met de commissie plaats. Er werd teruggeblikt op de conferentie van 18 september 2020 en het landelijke overleg van 8 oktober 2020. Er werd besloten een brief vanuit de commissie te sturen naar een vijftal bureaus die al jaren geen ontruimingsoefening hebben gehouden. Bij veel bureaus ontbreekt de medische checklist. Het concept-jaarverslag werd besproken. Besloten wordt een vacature open te stellen voor drie nieuwe commissieleden. In verband met het pensioen van de huidige ambtelijk secretaris, wordt deze taak vanaf 1 januari 2021 overgenomen door mevrouw H.G.M. Burghout. De nieuwe inspectieformulieren van 2021 worden besproken.
- Op 7 april 2021 vond een digitaal overleg met de commissie plaats. Besproken werd de overdracht van ingeslotenen en de beperkingen die dit geeft in verband met het medische beroepsgeheim. De optie voor het houden van tabletop ontruimingsoefeningen is uitgedragen en al uitgevoerd. Er wordt een start gemaakt met de peerreviews. De teamchef Arrestantentaken de heer D. Brederoo vraagt de commissie om een standpunt voor wat betreft het rookvrij maken van overheidsgebouwen, dat ook invloed zal hebben voor de ingeslotenen. Er zijn drie kandidaten geselecteerd en het streven is hen per 1 juli 2021 te benoemen. Het vervoer naar het gerechtsgebouw voor de bureaus in de regio vindt per 1 januari 2021 niet meer door de dienst DV&O plaats maar de politie zelf. Streven is de door de Nationale ombudsman aangemerkte maximale verblijfsduur van zes uur niet te overschrijden.
- Op 13 april 2021 vond het eindejaarsgesprek plaats met de portefeuillehouder arrestantenzorg de heer E.J.H.M. Beld, in aanwezigheid van de voorzitter, de teamchef Arrestantentaken de heer D. Brederoo en de secretaris over de aanbevelingen uit het jaarverslag 2020. In het bijzonder werd gesproken over het niet houden van de ontruimingsoefeningen, de medische checklist, houdbaarheidsdatum voeding en het onvolledige registreren van ingeslotenen in het politiebedrijfsprocessensysteem. Tevens werd de voortgang van de voorgenomen nieuwbouw van het arrestantencomplex besproken.
- Op 7 juli 2021 vond een fysiek overleg plaats. Ondanks dat de medische checklist aan alle teamchefs is verzonden, blijkt bij inspecties deze geregeld te ontbreken. Door het inzetten van een 'verkeerstoren' in het Paleis van Justitie lijken extreme wachttijden tot het verleden. Er wordt aandacht gevraagd voor kwetsbare ingeslotenen, zoals minderjarigen en mensen met een verstandelijke beperking. Het verzoek aan de commissie is deze ingeslotenen altijd proberen te bezoeken. Ondanks de afschaling van de coronamaatregelen, blijven deze nog wel van kracht op de arrestantencomplexen. Door een forse uitbraak van corona bij het Paleis van Justitie moesten daar mensen in quarantaine.
- Op 1 september 2021 vond een thematisch overleg plaats. Dit overleg werd fysiek gehouden. Onder toezicht oog van de teamchef Arrestantentaken de heer D. Brederoo werd een profcheck gehouden. De nieuwe commissieleden lopen met de andere commissieleden mee om te worden ingewerkt. De thema's voor 2022 worden voorgesteld.
- Op 13 oktober 2021 vond een fysiek overleg plaats. Er werd aandacht gevraagd voor de pads van de AED, die kunnen uitdrogen. Voorstel is de AED's die tegen de uiterste houdbaarheidsdatum lopen, uit te wisselen met de AED's op de surveillancewagens. Medische checklist die eerst netjes opgehangen waren, blijken om onverklaarbare redenen weer te verdwijnen. Aandacht wordt gevraagd voor de hoeveelheid brood in voorraad en hierdoor de grote kans dat het brood over de uiterste

houdbaarheidsdatum gaat. De Opvang Verwarde Personen is per 1 oktober 2021 gesloten. De teamchef Arrestantentaken verzoekt de commissie extra alert te zijn dat dergelijke mensen niet in een gewone politiecel worden geplaatst. Unaniem wordt mevrouw A.C. Bruinsma-van der Meer gekozen als voorzitter per 1 januari 2022. De huidige voorzitter zal in verband met het verstrijken van zijn termijnen zijn functie per die datum neerleggen.

- Op 25 oktober 2021 vond het gesprek plaats met de teamchef Arrestantentaken dhr. D. Brederoo, in het bijzijn van commissielid E. van Ankum, de secretaris en de liaison mevrouw S.J.M. Sterk over de meldingen (poging) suicide. De routing werd besproken en het gebruik van het meldingsformulier in het politiebedrijfsprocessensysteem. Tevens werd besproken dat andere incidenten, zoals bijvoorbeeld het verstrekken van onjuiste medicatie, aan bod komen bij de overleggen van de commissie.
- Het ingeplande overleg van 8 december 2021 werd geannuleerd.
- Op 20 december 2021 vond een fysiek overleg plaats. De commissie werd geïnformeerd over de bevindingen van het overleg met de teamchef Arrestantentaken de heer D. Brederoo en de secretaris over de nieuwe Ambtsinstructie, artikel 35a, over het aanbrengen van hulpmiddelen. Dit aanbrengen mag alleen in de cellencomplexen. Het personeel bleek inmiddels grotendeels te zijn opgeleid. Ook werden de vragen naar aanleiding van de woonprotest van 14 november 2021 beantwoord.

De landelijk vergadering van het LC CTA vond in 2021 twee keer (15 juni en 2 november) digitaal plaats en werd bijgewoond door de voorzitter, de ambtelijk secretaris en de laatste keer nam ook zijn opvolger deel aan de digitale vergadering.

Op 5 november 2021 werd een opleidings-/introductiedag gehouden voor nieuwe en al bestaande commissieleden.

Incidenten

De commissie is in 2021 twee keer geïnformeerd over incidenten in een van de cellencomplexen. Op 27 juni 2021 was er een brandalarm in het bureau Leidschendam-Voorburg (district D). Arrestanten werden vervoerd naar een ander bureau. Op 27 augustus 2021 bleek een arrestant op bureau Scheveningen (district B) brand te hebben gesticht in zijn cel. De arrestant bleek nog een aansteker bij zich te hebben. De brandweer is opgeroepen. Er waren verder geen ingeslotenen en er zijn geen gewonden gevallen.

In 2021 zijn 2 (2020: 3) pogingen suicide gemeld bij de commissie. De twee pogingen vonden plaats in de cellencomplexen Gouda en Den Haag. Het bevreemde de commissie dat zij de laatste twee jaar zo weinig meldingen (poging) suicide heeft ontvangen. Eind 2021 is overleg geweest met de liaison hierover. Mogelijk is de onbekendheid van het formulier in het politiebedrijfsprocessensysteem om deze melding te doen, debet aan het (te) weinig melden. In ieder geval heeft de inzet van de liaison om dit onder de aandacht van de districten te brengen, geresulteerd dat begin 2022 meldingen bij het secretariaat binnenkomen. Of het formulier dat gebruikt wordt voor de melding suicide voldoet, zal in 2022 nader worden bezien.

De commissie heeft in 2021 geen meldingen van incidenten ontvangen van het Paleis van Justitie.

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) bezocht in maart 2020 een aantal arrestantencomplexen, waaronder ook het cellencomplex aan de Burgemeester Patijnlaan

in Den Haag (Den Haag CC). Doel van de inspectie was om na te gaan op welke wijze de politie zorg draagt voor het invullen van de voorwaarden nodig om ingeslotenen goede medische zorg te (doen) verlenen. Aan de orde komen thema's zoals de toegang tot zorg, medicatieveiligheid en medische informatieoverdracht. De IGJ deed een aantal aanbevelingen. De IGJ oordeelde overwegend positief over de zorgverlening aan ingeslotenen in de eenheid Den Haag. Een jaar later werden deze aanbevelingen door de IGJ getoetst. In de afsluitende brief van 21 oktober 2021 oordeelde de IGJ dat de in het rapport benoemde verbeterpunten adequaat waren opgevolgd.

Naar aanleiding van het inspectierapport heeft de politie de volgende verbeterpunten in acht genomen en deze schriftelijk 25 juni 2021 en mondeling op 30 september 2021 met IGJ gecommuniceerd.

- Indien de geestelijke toestand van een ingeslotenen slecht is of sprake is van ernstig verward gedrag doet de politie een beroep op de GGD-arts om een inschatting te maken of het verantwoord is om de ingeslotenen nog langer in een cel in het arrestantencomplex te laten opsluiten. Indien een ingeslotenen door de arts als niet detentiegeschikt wordt geacht, wordt de ingeslotene overgedragen aan het eigen zorgkader.
- De medische checklist in bij alle cellencomplexen ingevoerd. De checklist is geïmplementeerd uit de Landelijk Regelement Arrestantenzorg. Er is een liaison aangesteld die contact houdt met de basisteams om het juiste gebruik van de medische checklist te borgen.
- Medicatie wordt vanuit de apotheek via baxter-zakjes aangeleverd. De IGJ beraadt zich nog over het toestaan van een noodvoorraad medicatie en zo ja welke voorwaarden.
- In Den Haag is een periodieke gespreksstructuur ingericht waarbij Arts en Zorg en GGD Hollands-Midden aanwezig zijn. In de toekomst zullen daar Parnassia en de apotheker zich bij aansluiten.

4. Bevindingen

I Insluiting/Binnenkomst arrestant

I INSLUITING/ BINNENKOMST ARRESTANT	CELLEN	OPHOUDKAMERS
	Aantal Controles 95	Aantal Controles 29
OK	54%	22%
Niet OK	6%	2%

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2020 heeft de commissie de volgende aanbevelingen gedaan:

- Fouilleren: draag zorg voor een zorgvuldige registratie ingenomen zaken en het tekenen van het formulier door ingeslotene en politieambtenaar.
- Informatie over ingeslotene: draag zorg voor een zorgvuldige registratie van alle handelingen jegens ingeslotenen in het politiebedrijfsprocessensysteem (BVH).

Fouilleren

In 2021 heeft de commissie 13 (2020:12) keer, waarvan het 1 keer een ophoudkamer betrof, geconstateerd dat niet overeenkomstig de voorschriften (artikel 30 van de Ambtsinstructie) wordt gehandeld. Het gaat dan met name over het onvoldoende registreren van de ingenomen zaken en het vervolgens niet laten tekenen van de fouilleringszak door de ingeslotenen en/of politieambtenaar.

Informatie over ingeslotene

In 2021 is 6 (2020:15) keer, waarvan het 1 keer een ophoudkamer betrof, informatie over de ingeslotene niet correct vastgelegd. De commissie beveelt aan om acties ten aanzien van ingeslotenen zoveel als mogelijk direct in te voeren in het politiebedrijfsprocessensysteem. De commissie constateert vergeleken met 2020 een verbetering voor wat betreft het vastleggen van informatie over de ingeslotene.

II Verblijf/huisvesting

II VERBLIJF / HUISVESTING	CELLEN	OPHOUDKAMERS
	Aantal Controles 95	Aantal Controles 29
OK	91%	87%
Niet OK	1%	1%

Onderbrengen arrestanten

Evenals voorgaande jaren konden niet het gehele jaar op alle bureaus arrestanten worden ondergebracht. Redenen hiervoor, voorzover bekend zijn capaciteit c.q. zomerrooster of verbouwing. Het betrof de bureaus Overbosch, Loosduinen en Segbroek (Scheveningen), Leidschenveen/Ypenburg, Bollenstreek Noord (Leiden), Katwijk (Leiden), Noordwijk (Leiden), Waddinxveen en Krimpenerwaard (Gouda). Bureaus waar geen ingeslotenen meer zijn, worden toch door de commissie geïnspecteerd. Reden is dat zolang de sloten niet zijn verwijderd, er toch (incidenteel) gebruik van kan worden gemaakt. In dat geval dienen ook deze bureau aan alle vereisten te voldoen. In de bureaus Hoefkade en de Heemstraat worden in beginsel arrestanten niet (meer) langdurige vastgehouden.

Cellen/ophoudkamers & gangen

Bij haar inspecties heeft de commissie 1 keer (2020:9) een rommelige situatie aangetroffen op de werkvloer. Dit betrof een artsenkamer die gebruikt werd als opslag

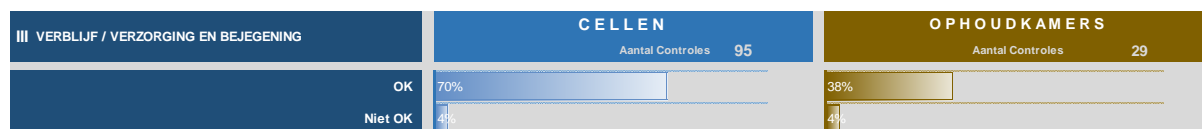
voor verbouwingsmaterialen en het niet geheel ongevaarlijk rondslingeren van alleen op doktersrecept verkrijgbare doosjes medicatie, kennelijk van een ex-ingeslotene.

(Oog)douches/toilet

Tot 1 januari 2021 ontving de commissie twee keer per jaar een overzicht van de twee keer per jaar uitgevoerde legionellabemonsteringen binnen de bureaus. De uitvoering van de legionellabemonsteringen is sinds 1 januari 2021 overgegaan naar een andere instantie. Ondanks herhaalde verzoeken vanuit het secretariaat heeft de commissie in 2021 geen overzicht van de legionellabemonsteringen meer mogen ontvangen.

In de praktijk constateert de commissie nog verschillen in de uitvoering. Doorspoelen van de oogdouches gebeurt bij de meeste districten automatisch. Indien dit handmatig uitgevoerd wordt, zag de commissie dat dit niet consequent wekelijks plaatsvond c.q. genoteerd werd. Op bureau Noordwijk bleek al sinds augustus 2021 de oogdouche niet meer te worden doorgespoeld. Ook al wordt een bureau in principe niet meer gebruikt voor ingeslotenen, zolang de faciliteiten aanwezig zijn moet rekening worden gehouden dat deze ook gebruikt gaan worden en horen deze dus te voldoen aan de wettelijke vereisten. De opmerking dat een oogdouche niet meer gebruikt wordt, is dus niet voldoende. Verder trof de commissie bij een inspectie op bureau Rijswijk een van de oogdouches onder een vuilniszak aan. Niemand kon de commissie uitleggen wat hiervan de reden was. De commissie vraagt hier blijvend aandacht voor.

III Verblijf/verzorging en bejegening

Voeding

In 2021 constateerde de commissie 32 keer (2020:21), waarvan 4 keer de ophoudkamers dat er met voeding iets niet in orde is. Het betreft hier het overschrijden van de houdbaarheidsdatum van voedingsmiddelen en dan met name brood. Ook worden nog weleens voedingsmiddelen zonder expiratedatum aangetroffen in de vriezer. De commissie constateert dat dit probleem zich voordoet in alle districten en bij het Paleis van Justitie. Opvallend is ook de onnodige (grote) voorraad voedingsmiddelen op de bureaus waar de ingeslotenen niet meer worden ondergebracht. De commissie is hier bij voortdurend in contact over met de leiding maar vraagt hier opnieuw aandacht voor. Bij de commissie bestaat vooral ook onduidelijkheid over de vraag wie verantwoordelijk is voor de verstrekking. Een duidelijk belegde (en als zodanig beleefde) verantwoordelijkheid is een voorwaarde voor kwaliteit. Gedeelde verantwoordelijkheid blijkt in de praktijk geen verantwoordelijkheid.

Medische verzorging

In 2021 heeft de commissie 26 keer (2020:24), waarvan 3 keer in de ophoudkamer geconstateerd dat de medische verzorging op het moment van inspecteren niet in orde was. Het betrof hier de verbanddozen en de medische checklist. Door de komst van een nieuw lid met een medische achtergrond werd ook duidelijk dat de pads van de AED aan een houdbaarheidsdatum dienen te voldoen. Bij een aantal inspecties bleken de pads uitgedroogd te zijn. Dit maakt de AED onbruikbaar en daarmee ontstaat een ongewenste gevaarlijke situatie. In het tweede halfjaar van 2021 werd derhalve extra op de pads gecontroleerd. Advies is om de AED waarvan de

houdbaarheidsdatum van de pads bijna verloopt om te wisselen met de AED's van de noodhulpwagens, aangezien deze frequenter gebruikt worden.

Voor wat betreft de medische checklist is sinds 2020 vooruitgang geboekt. Vanuit de teamleiding Arrestantenzorg is de opdracht gegeven de voorgeschreven medische checklist te plastificeren en bij de bureaus af te leveren en op te hangen bij de voorgeleidingsbalie/fouilleringsruimte. In 2021 constateerde de commissie dat 25 keer de medische checklist ontbrak. Met name in het eerste halfjaar heeft de commissie bij haar inspecties op de afwezigheid van de medische checklist gewezen. Hier gaven bijna alle bureaus gehoor aan. In het tweede halfjaar van 2021 werd nog maar 3 keer geconstateerd dat een medische checklist ontbrak en betrof dit alle keren een ophoudkamer. Het afgelopen jaar hebben zich op dit vlak, voorzover de commissie bekend geen incidenten voorgedaan, behalve dan het eerder door de commissie aantreffen van een medische checklist en het bij een volgende inspectie niet meer aantreffen van de medische checklist.

IV Veiligheid/ Calamiteiten en BHV

IV VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV	CELLEN Aantal Controles 95	OPHOUDKAMERS Aantal Controles 29
OK	77%	62%
Niet OK	23%	10%

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2020 heeft de commissie de volgende aanbeveling gedaan: draag zorg voor een actueel verslag van de (jaarlijkse) ontruimingsoefening in combinatie met een volwaardige evaluatie (Veiligheid/BHV).

BHV-plan

IV VEILIGHEID / CALAMITEITEN EN BHV	CELLEN				OPHOUDKAMERS			
	OK	niet OK	nvt	Niet GC	OK	niet OK	nvt	Niet GC
a. BHV-Plan	227	49		9	60	27		
	80%	17%	0%	3%	69%	31%	0%	0%
1. Aanwezig, actueel, bekend	94	0	0	1	26	3	0	0
	99%	0%	0%	1%	90%	10%	0%	0%
2. Ontruimings-oefening recent	61	31	0	3	17	12	0	0
	64%	33%	0%	3%	59%	41%	0%	0%
3. Evaluatie	72	18	0	5	17	12	0	0
	76%	19%	0%	5%	59%	41%	0%	0%

In 2021 constateerde de commissie dat 76 keer (2020:51), waarvan het 27 keer ophoudkamers betrof, niet conform de voorschriften is gehandeld. Bij 43 bezoeken, waarbij het 12 keer een ophoudkamer betrof, werd geen (recent) verslag van een ontruimingsoefening aangetroffen. De commissie realiseert zich dat de coronamaatregelen de mogelijkheid tot een ontruimingsoefening beperken. Het door de commissie voorgestelde idee om in plaats van fysieke oefeningen deze om te zetten tot tabletop-oefeningen werd in eerste instantie schoorvoetend door een aantal bureaus opgepakt. De expliciet genoemde locaties in het jaarverslag van 2020: Overbosch, Leiden-Midden, Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem werden door de commissie over het al jaren niet organiseren van een ontruimingsoefening per brief aangemaand. Dit resulteerde in het direct oppakken van de oefening. Bij een bureau: Kaag en Braassem werd de hulp van de liaison ingeroepen en ook dit bureau is begin 2022 met succes een tabletop-oefening gehouden. Eind 2021 constateerde de commissie dat best practices op het gebied van tabletop-oefeningen worden gedeeld. Hoewel een fysieke ontruimingsoefening zodra mogelijk de voorkeur geniet, is een tabletop-oefening tot die tijd een goed alternatief gebleken.

De in 2020 al geconstateerde afwezigheid van een actueel ontruimingsplattegrond bij bureau Leiden-Midden, bleek eind 2021 nog niet te zijn opgepakt. Het excuus dat het bureau verbouwd werd, is inmiddels dan ook niet meer van toepassing.

V Bijzondere aandachtspunten

De commissie heeft in 2021 aandacht besteed aan de landelijke aandachtspunten:

- 1) Het in acht nemen van de coronamaatregelen.
- 2) De invrijheidstelling/overdracht van de ingeslotene.
- 3) De behandeling van minderjarigen en mensen met een (licht)verstandelijke beperking.

De commissie constateerde dat, daar waar mogelijk, de coronamaatregelen in acht werden genomen. Zelfs bij het verwerken van een grote groep arrestanten werd hier zorgvuldig mee omgegaan. Een keer bleek dat bij het vervoer in een van de bussen, de anderhalve meter niet kon worden gewaarborgd door het vervoeren van teveel arrestanten. Op de complexen zelf blijft het waarborgen van de anderhalve meter maatregelen lastig. Bij besmettingen, zoals in het Paleis van Justitie, ging al het personeel in quarantaine.

Bij de invrijheidstelling/overdracht van de ingeslotene werden door de commissie, zover mogelijk door haar te controleren, geen bijzonderheden geconstateerd. De Opvang Verwarde Personen is per 1 oktober 2021 gesloten. Vanuit Arrestantentaken is een beroep op de commissie gedaan om kritisch te kijken of cellen niet ingezet gaan worden voor deze doelgroep. De commissie constateerde bij één inspectie dat het ging om een sociale bewaringstelling en de ingeslotene wachtte op een plek bij de crisisdienst. Hoewel een politiecel hiervoor niet bedoeld is, was de optie deze persoon buiten te laten wachten, onverantwoord.

De behandeling van minderjarigen en mensen met een (licht)verstandelijke beperking verloopt in de praktijk zorgvuldig. In 2021 constateerde de commissie één keer dat er, zoals vastgelegd in het Landelijk Reglement Arrestantenzorg Politie, geen arrestantenverzorger was aangewezen voor de zorg van een minderjarige. De commissie vraagt hier aandacht voor. Mede daar de Kinderombudsman in 2021 een rapport heeft uitgebracht over de niet zorgvuldige behandeling van een minderjarig ingeslotene bij de eenheid Den Haag (zie ook onder IX bevindingen arrestanten).

VI Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie

VI ONTVANGST, RONDELEIDING, VERKERGEN INFORMATIE	CELLEN	OPHOUDKAMERS
	Aantal Controles 95	Aantal Controles 29
OK	99%	100%

In 2021 heeft de Commissie 124 (2020:96) inspectiebezoeken uitgevoerd, verspreid over 29 locaties. De commissie werd bij haar inspectiebezoeken in 2021 wederom professioneel en correct bejegenend. Ook onder de druk van de coronamaatregelen bleven de medewerkers hun werk professioneel benaderen.

VII Eventuele toevoegingen

Regio specifieke items zijn niet van toepassing.

VIII Specifieke aandacht voor jeugdigen, verslaafden en psychische aandoeningen

Zie hiervoor de bevindingen van arrestanten.

IX Bevindingen van arrestanten

Bevindingen van arrestanten

In 2021 werden in totaal 304 (2020:191) ingeslotenen aangetroffen, waarvan 20 minderjarig. Met 75 (2020:48) ingeslotenen is een gesprek gevoerd. Hiervan betrof het 19 minderjarigen. Het aantal aangetroffen ingeslotenen dat in 2020 beduidend lager was, lijkt zich inmiddels weer te hebben gestabiliseerd en komt weer overeen met dat van voorgaande jaren (2019:329).

De commissie past bij haar gesprekken zoveel als mogelijk hoor en wederhoor toe, maar is voor haar oordeel mede afhankelijk van de kwaliteit van registratie. Diverse keren heeft de commissie afgezien van een gesprek met de ingeslotene. Soms was de arrestant net binnengebracht en leende de situatie zich er niet voor. In andere gevallen zat een ingeslotene in verhoor (7x) of in gesprek met een advocaat (1x). In een aantal gevallen betrof het ingeslotenen met psychische klachten (7x), waarbij de commissie werd afgeraden om in gesprek te gaan met het oog op rust voor de ingeslotene. Verder waren een aantal ingeslotenen de Nederlandse of Engelse taal niet machtig (5x) en waren er ingeslotenen (2x) die geen behoefte hadden om in gesprek te gaan met de commissie. Behoudens de hieronder genoemde situaties waren alle gesproken (ook minderjarige) ingeslotenen naar omstandigheden tevreden met de behandeling en goed geïnformeerd (ook waar nodig de ouders) door het dienstdoende personeel.

Overzicht ingediende (schriftelijke) klachten over verblijf

Over het afgelopen jaar zijn er volgens de cijfers van bureau Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK) 8 klachten geregistreerd over de arrestantenzorg.

Alle klachten bestaan uit meerdere klachtelelementen. In voornoemde klachten werd onder andere geklaagd over de fouillering en het bijvoorbeeld moeten afknippen van een touwtje uit de broek (2x), de verzorging, zoals het niet naar toilet mogen en het niet verstrekken van een deken (2x), het niet geven van medische zorg/verstrekken van medicatie (4x) en de bejegening van een ingeslotene (1x). Voor wat betreft de zorg voor een 17-jarige met koemelkallergie, die na een kop koffie (met melk) een allergische reactie kreeg, werd voorgesteld een Epipen aan te schaffen voor nood. De commissie merkt hierbij wel op dat een Epipen ook een houdbaarheidsdatum heeft en dit dan in de gaten gehouden dient te worden. Van deze 8 klachten zijn 4 afgehandeld door middel van een gesprek en/of brief van het sectorhoofd. Een (1) klager is verwezen naar de afdeling Schade&Verzekeren in verband met een vermist sieraad uit de fouillering. Een (1) zaak is ter advisering aan de klachtencommissie overgedragen en heeft de politiechef conform het advies beslist. De andere klachten (2x) zijn opgeschort in verband met lopende strafzaken. Wel is met klagers na het indienen van de klacht gesproken. Indien de klacht terecht was, zijn excuses gemaakt.

De Kinderombudsman publiceerde op 8 juli 2021 een rapport inzake een minderjarige die in 2019 was aangehouden en ingesloten. De Kinderombudsman oordeelde dat in deze casus onvoldoende rekening is gehouden met de (psychische) problematiek van deze minderjarige.

Bijlage

Locatie ¹	Adres	Reguliere cel	Ophoudruimte	Observatiecel	Ophoudruimte met camera	Claustrofobie cel	Jongen/Meisje cel	Groeps cel	Luchtplaats	Totaal
Cellencomplex Den Haag	Burgemeester Patijnlaan 35	49	5	2					2	56
Jan Hendrikstraat Den Haag	Jan Hendrikstraat 85	6	6	1					1	13
De Heemstraat Den Haag	De Heemstraat 168	5	2	1						8
Hoefkade Den Haag	Hoefkade 350	6	2	1						9
Overbosch Den Haag	Vlaskamp 1	6	2	1						9
Loosduinen Den Haag	Aaltje Noordewierstraat 401	6	4	1						11
Scheveningen Den Haag	Nieuwe Parklaan 250	8	2							10
Segbroek Den Haag	Fahrenheitstraat 192	2	3	1						6
Laak Den Haag	Slachthuislaan 25	6	2	1						9
Beresteinlaan Den Haag	Beresteinlaan 6	5	3	1						9
Zuiderpark Den Haag	Mr. P. Droogleever Fortuynweg 111	3	3	1					1	7
Leidschenveen-Ypenburg	Brigantijnlaan 305	4	4						1	8
Zoetermeer	Burgemeester Wegstapelplein 1	11	5	1					1	17
Leidschendam-Voorburg	Temeculaplein 1	7	2	1					1	10
Wassenaar	Hofcampweg 102	2	2	1						5
Pijnacker-Nootdorp	Nootdorpsweg 5	2	5							7
Rijswijk	Sir Winston Churchilllaan 271	4	2	1					1	7
Westland	Vierschaar 1, Naaldwijk	7	3	1					1	11
Delft	Jacoba van Beierenlaan 1	21	5	1					1	27
Bollenstreek Noord	Heereweg 306 Lisse				2					2
Katwijk	Piet Heinlaan 140		3							3
Noordwijk	Duinwetering 101				4					4
Cellencomplex Leiden	Langegracht 11	20	4	2	2	1				29
Leiden-Midden	Langegracht 11				5					5
Alphen aan de Rijn	Kees Mustersstraat 2				6					6
Kaag & Braasem	Aardamseweg 71 Ter Aar		2							2
Cellencomplex Gouda	Nieuwe Gouwe Oostzijde 2	20		2	4	1				27
Gouda	Nieuwe Gouwe Oostzijde 2		4							4
Zuidplas/Waddinxveen	Limaweg 35		3							3
Krimpenerwaard	Hof ter Bergen 22, Bergambacht				2					2
AVIM	Burgemeester Patijnlaan 35		4					2		6
Rechtbank Den Haag	Prins Clauslaan 60		50	5			2			57

¹ Bron Inspectie V&J: deelverslag Arrestantenzorg Eenheid Den Haag | 7 april 2015 |

